

Alkaste kollinko
heenna waarshshitona

Tanpe heennay

Alkaste kollinko
heenna waarshshitona

Xawthammo

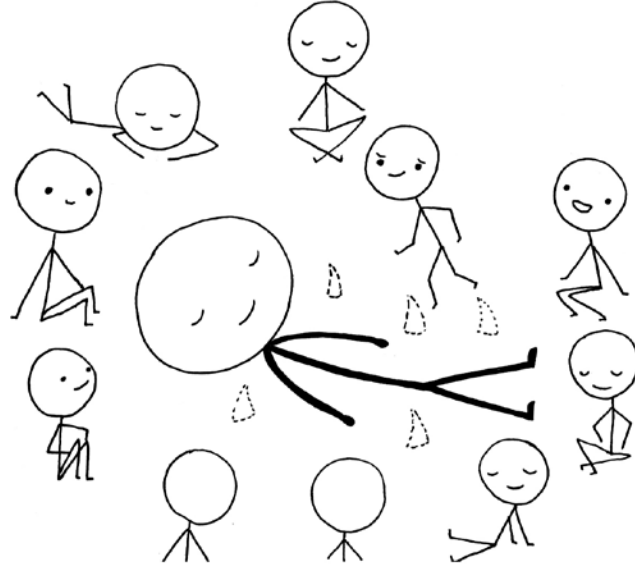
maahxhadhdhe illaa hole manne kollinkito
mi'aadheetena

Tanpe heennay

16. Qhothampakko i rafa!

Alkaste kollinko heenna waarshshitona
Thorppadhdhe ill ligha
Perre mi'aadhe pudhunissanna

Tanpe heennay
8, 10, 11, 15, 16
Perkko 6–11

Alaama xikkito: Qhothapakkito kaanta maahxhadhdheesi xayto iso ye achchini kulana ithana kaatta patise gheeqasa.

Gharso > Mi'aadheesi qhorratte ghandhaqqay kitteema qakkathees. Eepa athokka isundhena kitteema qakkadhay.

Xeere: Tak'ik'a 30

Naqno pudhunatte: Mi'aye 30

Xayto: Dhelle thunku pudhune dhammay kodhdhinenu xayto gharis.

Maahxhadhdhe: Maahxhadhdhe kodhmito gharssame ye qaghe

Malaaxikkanni

1. Qhoota paasarito kaa'itha nu qalli:
"Qhothampakko tookko qaghapa isussa ho pasho huusuna kittatte xeere hxositona kuyyankooma qaghghayya, Kuyyanko dhikkatattena uuma tardhdu. Okayuppa kaarkko kaleema raffu. (Kaarkko dhamma hi'aase). Maahxhadhdhe dhamma ye ghadadhunna; walitte, miiraaro pana irkaqqo (maahxhadhdhissaasi hi'aase) maahxhadhdhissa isona kapa'itha qaghaasi m'aadhe eemeppa holonki nakapa ghiqqonkippa maahxhadhdhissaasi to'on to'oni nakaatta patisonki, waadhettay, iso ye haqunna qharra'itha kaasanna nakaatta sixonki.

2. Qhothampakko qale xikkadhindha, isokka xeerissana kitteema rafu. Dhelle to'on to'onukki okayeppa onke gheeqaastittay maahxhadhdhessi nakaa'itha qaghaasi waadhettay patisonki.

Dhihamte tak'amay > Olhu qhothampakko kodhiisikki pareema athu xulsadhu payni, thunku qhothampakko qale xikkannennu wo'iko dhelleeteesi kaasqadh.

Dhihamte tak'amay > Apayni wo'iko olhu dhelle waadhettay qhothampakko kapeema okayepa maahxhadhdhissaasi na sixonki saama are aheeaasa.

3. Qhothampakko apayni onkadhdhissa kala achche ari payni ye qalladhdu male iso taaki ise achchankussa kala achche alkasnanki.
Hussakka dhelle xayto tookkonu okaayanki payni, iso taaki ise hollankippa theemmonkippa holonki haanikka na holonkinnay. Apayni mi'aye tookko maahxhadhdhissa haqisettay shooqhqhakko kodhdhi payni qhothampakkoosi ye apaqhqhasunna konna konnaye i hola. Mi'aadhe kaasay hasi kodhe payni xayto huusundhi kulakki hollenki. Thannu nakala ehxhe huusundhiisi t'iippepa lallaaghetay xikkadhonki.

4. Qhorratte kitteema xikkoosi xikkadhenu walitte a akkepa lallaaghamettay pana pi'atheesi kohxhettay xikkadhe.

5. **Erkko xikkitoosi illena qhoottadhdhe - "Xikkunna kittatte heenna maghaasi kittettay hela hxure gheeqaasa. Qhamu xisse miiray thora taaki foola kulaasi salise gheeqaasa. Emma kapay heennissa miirnaasi pankathadhe gheeqaasa. Holu kodhmo qagha kaasaasi ghithe male kodhadhe gheeqaasa. Xikkussana kittatte maahxhadhdheesi a patisti payni, patisnittay ehxhe haahuusi a t'iippinay, hussa payyo heennaasi mala a hela tiqadhe a alkasi pana mala a talalisi. Pishkko haaniisikka mala an ho xeesa kodhnaaniisi are gheeqaasa.**

21. Paasaro thorrye

Alkaste kollinko heenna waarshshitona

Tanpe heennay

Thorppadhdhe ill ligha

8, 9, 11, 13, 14

Perre mi'aadhe pudhunissanna

Perkko 6–11

Alaama xikkito: Kaardhadhdhe heennay tak'kamahettay paasaroosi ghandhaqis.

Xeere: Tak'ik'a: 30

Naqno pudhunatte: Mi'aadhe haka 30

Xayto: Dhelleesi qhorratte dhamma kitteema thunku qakkannenu xayto hxafna gharis.

Maahxhadhdhe: Kaardhadhdhe 6

si'iladhdhissa heenna arasa qale achchaasi chaartettayhaqise.

Gharso: Kaardhadhdhe kaanooma 6 gharisettay (luuke gharise), Olissaasi arasenu heennadhdhe pile pile arasame:

(Hxasoollakko, ho ghaapa, miirnanpakko, ho asana, ho dhahxhxa, ho ghaapko dhamma sheegha, dharqqakko, ho uuma asana, tardhdhanpakko, c'iknampakko) Xaytu koro kaasay hiini kulaasa wark'athadhdheema si'ilettay haqisepa holu chaartteema c'aghqhalisettay rakki.

Dhihamte koro hxaseesay > *Karo k'alpe dhihattoottatte kula holepa k'aark'arssa payyootatte kollise. Pirittaane heenna asanatte arasaasi taaki rakko dhelleete paasarito kittatte qaghaasi apaqhqhase gheeqasa.*

GHARSSO > Dhelleesi qhorratte dhamma

kitteema thunku qakkannenu kodhas.

Alkaste kollinko
heenna waarshshitona

Xawthammo

maahxhadhdhe illaa hole manne kollinkito
mi'aadheetena

Tanpe heennay: Paasaro thorrye

Mala a xikkanni

1. Kaardhadhdhe kaasaasi hekapeema bhadhpa xawwadhay.
2. Dhelle thunku ille qale paasaro kodhdhinenu nu qalli, pulthawhe kifile thuusundhina qaghanu he heenna sheegha thunku kodhdhine kodhas. Paasarussana kittatte qhawho tookko mo'ottakka thunku ye isundhe ghithisininu mo'okka thunku ye qallannenu na thaayis.
3. Pudhunadhdheesi kasqinkadhdhissa hakalaasi kaasqadhpa assaappo anu teexiisikka chaartteema i haaise.
  - Paasaru ho xankannu okayi?
  - Paasarussana kittatte ho uuma kodhmo kodhi koro yaxay?
  - Paasaro haanina kittatte pilakko yaxi kodhdhe alkasni?

Dhihamte tak'k'amay > Dhelle olhidhdhe 10 - 12 saasa wo'eesi thunku pukkaqatte arasnenu waawte nu tex, (Lighnonu paasarussana olhu woone: Harre, leeqqo, manne shoxeete.....)

Dhihamte tak'k'amay > Assaappussaasi chaarteema nu haqispa dhelle heye nappapekki qaghakka na qale kodhdhinenu kodhas.
4. Paayye noosi mi'aye tookkito wo'iko huusuusi thunku paayyininu kaasqadh.
5. Kaardhdhe xawthamti tootte na akkipa kaasannu ghapay thunku hiinenu kodhasay.
6. Mi'ayissa heennissa kaardhdhissanna qaghaasi paayyoooteema qallina. qaghaasi chaartteema Paasaro qhoota mooytokka payni alkasna. Husa maallay heenna kaardhdhissanna qaghaasi tak'k'amadhe gheeqasay .
7. Paasarussana tooxanniine 1-2 saasa tupettay, kaardhdhe pilatte heenna hi'aasaasi ghapadh.
8. Mi'ayissa nakala qagha kaardhdhissa heenna hi'aasaasi tak'k'amadhettay maahxhadhdhissa takkumma chaartatteesi tak'k'amadhettay paasarussaasi tak'k'amadhe alkasna. Arasso si'illatte; Husi qhawho kaasay haki thara tayanni saasa pana kaasaasi koro paasarito haki kodhdhine saasa kodhdhettay tak'k'amadhe gheeqasa.
9. **Dhihamte tak'k'amay > Xeere takkassa kitteema xikkito kittatte kaardhadhdhessi heenna arasana na lighghi.**

Erkko xikkitoosi illena qhoottadhdhe: -"Xikkunna kittatte ine kaasay qhoota heennadhdhe pile pile an sheeghni kaa'itha an kollanni. Husa maallay koro thunku heennadhdhe mala arase alkasessa the ghulakka an kollanni.

23. Fotho eemadhakkito

Alkaste kollinko heenna waarshshitona

Tanpe heennay

Thorppadhde ille ligha

9, 11, 12, 13, 14

Perre mi'aadhe pudhunissanna

Perkko 6 - 11

Alaama xikkito: Dhelle pishkko lellehisettay pukqaatte qhamo eemadhakkito ille eemannenki pana thorre lighnottay ille xuleetettay ille eemnanki.

Xeere: Tak'ik'a: 30 (ho o'oohama)

Naqno pudhunatte: Mi'aadhe haka 30

Xayto: Hxafasenu dhelle noosi xayto hxafna gharise.

Maahxhadhdhe: Maahxhadhdhe taaki gharso ye ghee qasi.

GHARSSO > Dhelleesi lakki lakkiisa qhoot

KOLLINSADHE

> Xikkoosi dhelle kaanuumanu onke toottettay thunku assaapannenu pana thunku konnenu kaasqadhettay gharis.

Alkaste kollinko
heenna waarshshitona

Xawthammo

maahxhadhdhe illaa hole manne kollinkito
mi'aadheetena

Tanpe heennay: Fotho eemadhakkito

Mala a xikkanni

1. Kodhdhe noosi onke thinkattakka nappape. Hissana kittatte mi'aye tookko pishkkottay lalleehameesikki konni, xaysanna mi'aye tookkokka lalleehamissa thuusuusikki eemni, holu ye qalladhdhunna lighnidhdhe miintatteesi eemadhattay kodhdhine (Qhawho pileesi qhamo eemadhakkito eemadhe alkasna)
2. Onke pilettay nappape. Mi'aye laankakka lalleehamissakki kodhdhine, xaysanna mi'ayissa paayootatteekka lalleehameesikki qhamo eemadhito eemanni.
3. Tak'ik'akko 2 tupettay kanqe shoq, thara izzexttay dhelle kaasay pulthakko qhawthitto gheeqannenki. Xaysanna thannu lakki lakki kodhdhattay xikkossinna na holanki.
4. Dhelle haki ille ghadadhe saasa xikkadhe alkasnaki.
5. **Erkko xikkitoosi illena qhoottadhdhe - "Xikkunna kittatte kodhmo pukkaatte pana lighno miintatte hi'aasettay heenna qhawho pileete pana onkadhdhe hinkakka payni thunku mala a kodhdhiisa onke xeesattay xulsadhe alkasamnay. Pulthawhe haahuusi uuma thunku a xulsantinu oli olho gheeqasa.**

Olhidhdhe lighnidhdheete:

- Manne kollinkitonu achchenukka a (Lighnonu; heenna hxasito)
- Atho qhothampakkopa liqqakkito a kodhathadhanna irrawo tutuppe dhipi paayyini (Lighnonu; heenna murughatte)
- Atho toftorittossi c'imatte konnathottay mi'aye kaakuyattiisi akimti (heenna - dhahxheete)
- Lighepa xikkadhenu irrawo thunku qhayninukka a tiqatti (Lighnonu; heenna pakeete)
Rafe a wootima kapay pinneete
- hxafipa qhaame haahuna issi riirappa pi'aathe issi hola dhawray. (Heenna miirnna) Manat't'ara haahuttay a eemamma kapay isundhe taye athu alkasu (Heenna miirnna)

Dhihamte tak'k'amay > Perre dhelleete pana kifile thaahuna kittatte olho pile pileesi qhamo dhelleete kammateni achchanko haahuusi kodhdhi.

24. Qhaallitakko kodhdhini!

Alkaste kollinko heenna waarshshitona

Tanpe heennay

6, 9, 10, 11, 15

Thorppadhdhe ille ligha

Perkko 6 - 11

Perre mi'aadhe pudhunissanna

Alaama xikkito: Kodhdhatheesenu ikkitto qhawthitto tak'k'amadhe pana pudhune qale qhaalladhe gheeqasa.

Xeere: Tak'ik'a: 30 (ho o'oohama)

Naqno pudhunatte: Mi'aadhe haka 30

Xayto: Xaytu dhelle pudhunettay na kodhanne

Maahxhadhdhe: Maahxhadhdhe taaki gharso ye gheeqasi

GHARSSO > Dhelleesi pudhunadhdhe takkummaasi thunku qakkannenu kodhas (Mi'aadhe haka 5 - 6)

KOLLINSADHE

Qhawho kaasaasi pudhune dhamma kitteema qakkatheesettay mi'aadhe takkumma thunku kollannenu pana kifilissa kaasay ille qale qhaallitakko thunku kodhdhinenu kodhas.

> Kifilatte kaalla mi'aadhe perre qawni qawni sheeghaki qagha payni, dhelle kaanooma kifile kitteema qakkadhattay qhaallitakkoosi kodhdhe alkasnanki, pana athokka dhelle takkumma qale kodhdhattay qhaallitakko kodhdhe alkasnanki.

Mala a xikkanni

1. Dhelle qhaallitakkito sininye 2 tooxenu pudhunettay kodhdhinengi, na lihase payni heenna huusundhiisi qhaallitakko qhamu kodhdhessa nu qhaskkana (Qhaallitakko qharro i arena kodhdhe gheeqasa) qhaallitakkussaasi thunku mala qhaallanne are isundhe gheeqasa.
2. Puudhune qagha kaasay heenna tak'k'amadheesi arenu tak'ik'a 5 saasa nu tex. Qhaallitakko taaki ikkitto qharro arena kasidhdhe tak'k'amadhe isundhe gheeqasa.

Dhihamte tak'k'may > Dhelle reehadhdhe ye alkasonki payni atho heenna huusundhiisi reehe ho gheeqasa.

3. Pudhunadhdhe qagha kaasannu qhaallitakko kodhdhenu tak'ik'a 15 nu tex. Eepa ikkittossi reehadhdhe qale illaa taysise.

Dhihamte tak'k'may > Ikkitto

K'aalathadhdhe qale ye achchi payni oohe gheeqasa.

4. Pudhune qagha kaasay qhaallitakko huusundhiisi kifile kaleema tharattay i it't'oose.

5. **Erkko xikkitoosi illena qhoottadhdhe - "Xikkunna kittatte heennadhdhe haani reehammenna olho dhamma anna kollanne, qhaallitaane pile pile heenna mala ligha thunku likkaseesi an xulsanneeni."**

Alkaste kollinko
heenna waarshshitona

Xawthammo

maahxhadhdhe illaa hole manne kollinkito
mi'aadheetena

Tanpe heennay: Qhaallitakko kodhdhini!

28. Lighno pana heenna hayyuusi an oohna.

Alkaste kollinko heenna waarshshitona	Tanpe heennay
Thorppadhdhe ille ligha	9, 10, 11, 15, 16
Perre mi'aadhe pudhunissanna	Perkko 6 - 11

Alaama xikkito: Xeere lighno pishkkito oohamina thunku heenna mala oohamiisa uuma hela thaay.

Xayto: Xayto dhamma mi'aadhe naama shikkaarreppa isundhekka t'ihile tootte kulaqqitti pukkaatte illena kaalla sikaapuye gheeqasa.

Xeere: Tak'ik'a 30

Maahxhadhdhe: Maahxhadhdhe taaki gharso ye gheeqasi

Naqno pudhunatte: Mi'aadhe haka 30

Gharso > Dhelle thunku xayto innaa shikkaarre gheeqannenu nu qalli, kodhdhakka payni xaytussa huusundhinu okkotto illena kaalla sikaapuye isundhe gheeqasa.

Mala a xikkanni

1. Husi xikko lokko a xikkadhi maallay hxaso kala xikkannenki.
2. Dhelle thunku shikkaare isundhe gheeqastiisa nu qalli, achchantiineesikka tiqthettay nakala achcheppa meelle huusundhina oohame thusundhiisi oohenu eemettay pana apaqhasettay nakala achche. Heenna huusundhi meelle pishkko huusundhina miinta thunku mala oohamiisa hela thaayenuppa isundhe k'aark'arenu lallehamatte kittatte thunku a kaasqinko kaasqantiisa nu qalli. Qhoota kasqinkadhissana kaa'itha thunku assaapanne isundhe gheeqasa, pana wohkottay ye qallannenu kodhas.
3. Achchantiinissa hakalaasi nappap:
  - Ehxhe haahuusi t'iippi, luhhe haahukka i upadheppa shikkaaronki, t'hiladhdhe haahuukka karooma, kanaqqe thaahuusi thafooma thunku a xawwantipa isundhekka eemonkinnu kodhas.
  - Eemho haahu kaassaasi karo xarghghe haahu kula laagh, xarghghe haahuusi karooma lokko qila paasppa haqisay, holay kanaqqe thaahuusikka qila paasay, isundhekka xaytussaasi ghapannapa nassadhonki,

xaysanna xulsadhe thusundhiisi pishkko huusndhi qaleema laahxeese alkasnanki, pishkko huusundhiisi thunku heenna mala ligha na qaghiisi are a alkasnay.

- Lokko payeppa xaytossi qharra'ithaasi holonki, Luhhe haahuttay takkassa illena kaalla sikaapuyettay, t'ihiladhdhe haahuusikka karooma, kanaqqiineesikka thafooma a holatti payni isundhe eemnanki, waadhettay nu taymadhpa isundhekka ehxhe qila paasettay tooma ho eeme.

- Hashshitto haahuusi miinta'itha paas, pukkaqe thaahuusi qhamussa kula a kotti payni
- kawkawweesi hahuusikka eerooma laagh, hussa kodhdhamadha heenna mala ligha ho dhakaadha? (Sokkondhe 10 kulaqqitti assaapadh,) pukkaqe thaahuusi xatossi qharra'ithaasa a holasanna hashshitto haahuusi konnakonnaye kiik, A hasa kodhdhana heennadhdhe korito dhakaadhaasi reehe noosi.

Pukkaqe thaahuusi konnakonnaye holasenu

- kawkawweesi qila paas. (Sokkondhe 10 kulaqqitti assaapadh,) Kawkawweesi xaytossi qharra'itha saamatte holas, henna thunku hola qhaskkadhiisi hela thaay,

- Xarghghe haahuusi t'iibhahdhahi, irraame xarghghe haahusnakka dhikitnanki, (Sokkondhe 10 kulaqqitti assaapadh,) t'iippanne xarghghe haahunaasi hxurri, xaysanna heenna hola dhakaadha thunku mala hola lighi saama a arnnay.

- Pukkaqe thaahuusi piyyeema laagh, lokko paypa ehxhe haahuusikka pulay, holay liqqakkoosikka eemoy. Thunku olokku sipina pana ima ye hooma kodhdhamanninu theemmi, piyyeema uuma eemadha, (sokkondhe 10 saama takkassa shikkaarash) ehxhe haahuusikka lokko lallaagha pana holay laanka t'iippay. xaysanna heenna haahu mala thunku hola lighiisi uuma hela thaayay.

- Pako haahuusi illaa dhooppi, holay mok'k'ok'k'ay (Sokkondhe hxupin saama assaappadhahi). Hxibhbhe haahuusikka ghete'is.

- Kanaqqe thaahuusi illeema holasppa ooshe paayyay, thornno isundhena kittatte qaghaasikka apaqhtiye. Kanaqqe thaahuusi holpa holay lokko illena pulay, hasa kotti payni thannu ehxhe haahuttay lokko eemmadhdhi.

4.

- Lokko oghadhapa k'anpayettay qhorratte dhamma kodhdhanku. Holanku qakkadhanku. Hantu thunku mala oohamniisa an illena laaghannaani, lighno pishkko haanina pana heenna haaniisikka i oohna.

- Laaghghatte pudhunatteesi illaa holasppa dhikkisay, kasqinkadhdhe xawthame xayna kalay; Mi'aye qagha kaasay pudhunissanna kittatte thara tootte qalle thuusuusi eema, malsadhdhe pare taaki pare ye kodhdhonki qaghnanki.

- Mi'aadhe me'iki lalleehamissaasi c'ikadhi? Xarghghe haqisettay, mi'aadhe me'iki kodhmuusi ye c'ikadhonki? Heenna thunku korito qhaskanni kodhaa? Heenna hune lighti oohame pishkkito moonu thunku hasa kodhdhitiisa, atho naana mala anna oohamti?

- Mi'aadhe me'iki kodhmuusi ye c'ikadhonki?
- henna thunku korito qhaskanni kodhi?
- Heenna hune lighti oohame pishkkito thunku hasa kodhdhitiisa, atho naana mala anna oohamti?
- Pishkko haahu oohamana heenna haahukka mala thunku oohame alkasiisa a assaapatti inta?

- 5. Erkko xikkitoosi illaa holasepa illena qhoottadhdhe: Xikkunna kittatte; olho hunkakka pishkko haahuna kittatte qaghaasi a oohanna heennadhdhe haahukka oohamnanki. Hussaasi hela thaaye olho xeesa. Moonu payni heennadhdhe haaniisi hela tiqadhenukki ine tak'k'amni. Lighnonu; A miiroodhaaninna, xisse heenna haanina uumi inena pinkine, hussa maallay lokko nassadhattay heenna haaniisi shalalise an konni payni, miirnaasi shalalise alkasamnay.**

Alkaste kollinko heenna
waarshshitona

Paaxakkoosi ishighhe

Alkaste kollinko
heenna waarshshitona

Xawthammo

maahxhadhdhe illaa hole manne kollinkito
mi'aadheetena

Paaxakkoosi ishighhe

44. Shapanne qhawhito

Alkaste kollinko heenna waarshshitona
Thorppadhdhe ille ligha Perre mi'aadhe
pudhunissanna

Paaxakkoosi ishighe

18, 24, 26, 27, 28, 33

Perkko 6 - 11

Alaama xikkito: Ille ghapadhattay ille qale kodhadha, xarghgheesi ye hxurronkinna ille ghapadhe qhawhitoosi ille qale kodhadha.

Xeere: Tak'ik'a: 30

Naqno pudhunatte: Mi'aadhe haka 30

Xayto: Pudhunadhdhe hxupin noosi xayto lallaaghamenu isundhe gharra gharis.

Maahxhadhdhe: Maahxhadhdhe taaki gharssu ye gheeqsikka

Gharssu: Pudhuneesi pudhunadhdhe 5 - 6 saasa dhelle xikkannaasi na qhoot.

KOLIINSADHE

> Sheththe pudhune tootte kitteema xulle hiisi pare ye kodhdhu payni, taaki payni shanbidhdhe maallay ihaadhdheesi pudhune qawni qawnittay kodhdhas.

> Pudhunissanna kittatte mi'aadhe takkumma qagha payni, isundheesi mi'aadhe isundhe k'aark'arra kanuuma kulaasi pudhunissanna kittatte eema.

> Mi'aadhe pukkaqe pukkaqatte ille ghaghapadhe thuusundhiisi hussakka ye gheeqasti payni mi'aye qaghanu ille ghapadhe kodhdhenu xarghghito kaanta hu ghapannittay oyxitte nu teex.

Mala a xikkanni

1. Pudhune qagha kaasay xikkadhampawhe qaleema miinte illeema laaghetay pudhune takkassa kodhdhinenki.
2. Ille ghapadhe dhelleeteesi onke hasa lighattay kodhdha;
  - Xikkadhampakko qagha kaasay xarghgho miskittoosi karo qhorratessi xikkito kula xulleesettayxarghghe xikkadhampawhe hihannaasi ghapadha. Hussakka, xikkadhampakkussa miskittooma taaki pixxatteema ye shikkaarusikka hi'aasni.
  - Nakalakka xikkadhapakko qagha kaasay xarghgho pixxataakko huusuusi karo qhorratte xikkitoosa xulleesettay xarghgho xikkadhampawhe hihannaasi ghapadha, holu xarghghe dhelle heye xikkadhennaasi thunku uuma eema, haattay miskittooma taaki pixxatteema shikkaare ho gheeqasa.
3. Kodhmo pudhune qagha kaasanna ye hxurronkinna pukkaqe thuusundhiisi illeema laaghepa xarghghe huusundhittay qhorratte kodhdhinenki.
4. Mi'aadheesi xikkossi "kodhdhepa shikkaare" payaasi xikkito kittatte olho kodhdhamadhina thunku rakko huusundhiisi he ishigha kodhdhinennu kodhas. Xikkito kittatte dhelle assaappo pile pile qhooti sheeghe madlay ille ghapadhissa thuusundhiisi thunku mala ishighe pana hussana kaa'itha rakko ishigheesikka thunku kollannennu mala ishigheesi assaappidhdhe pile pile i sheeghenki.
5. Qhorratinna kittatte xikkadhampawhenu onkadhdhe pile piletay eemme noosi rakko yena qaghi,
6. **Erkko xikkitoosi illena qhoottadhdhe; xikkukka lighno paaxxakkito, mi'aadhe pile pile shappannissaasi ishigheenu olhidhdhe pile pileesi kodhe noosi wo'anki a hxayi. Koro kaasay alaama ille ligha sheeghakka payni; xikkunna kittatte olho xeesa kodhe noosi rakko xulsadhe pana reehe noosi panaama apaqhqhasenu. Apaqhqhasenu xaysanna shikkarripa assaappo rakko ishighaasi okaasenu sano xeesa uuma ho gharra teexay.**

Dhihamte tak'kamay > Waadhettay padhaawe thunku gheeqasti hola qhaskkadhi payni, xikkito kittatte mi'aadhe lakkina mi'aye tookko xarghgho tookkitoosi thunku hxurrininu pana to'onattay pukkaqe thuusundhiisi thunku hxurrinennu "Maahhxadhdhe" alkasnettay kodhdhe alkasnanki. Hussa tak'kamadhettay kodhdhe alkasnanki. "Maahhxadhdhe" assaappo haahuttay kodhdhatheese alkasnay.

45. Tahxhinpe pulthinkito koro

Alkaste kollinko heenna waarshshitona

Paaxakkoosi ishighe

Thorppadhde ille ligha

24, 26, 27, 28, 33

Perre mi'aadhe pudhunissanna

perkko 6 - 11

Alaama xikkito: Xikkidhdhe pile qaleema hune ille tutuponkunna waadhko gheeegasattay xaytussa xikkitoosi mittipa saarppay.

Gharso: Pudhuneesi karo lakkiisa qhoot.

Xeere: Tak'ik'a: 30

Naqno pudhunatte: Mi'aadhe haka 30

Xayto: Kifile dhaamay qhaashamti

Maahxhadhdhe: Chokke/suro, theeppe bhat'eete

Gharso: Gharso dhamma ye gheeqasi

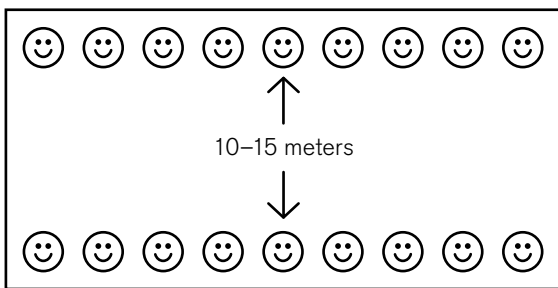
KOLLINSADHE

> Dhelle pukqaatte herankinna kotta'amnanki ho lighti payni thunku lokko oghannenu taaki sosorradhdhinenu kaasqadhe a alkasnay.

Mala a xikkanni

1. Pudhunadhdhissa tooxannitte lakkina miinta'itha thunku shikkarreenkinnu kodhas, alkasmay payni sikaapno 10 -15 saasa xaytussa xikkitona onke pilettay kodhdhathees.
2. Dhelle tooxannitte lakkina qagha pukqaatte it't'aynooma thunku shikkarrennu kodhas
3. Dhelle qakkatthe thusundhi miinteema shikkaare payni xaytussa xikkitoosi chokkettay taaki surottay piritte naama kodhe, si'ilissa xayna kalay qaghaasi eemadhattay achche

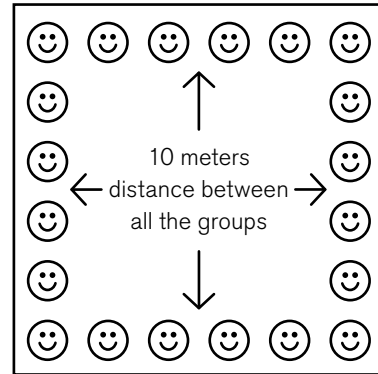

Saapanne chokkadhdhattay taaki surottay a haqisi

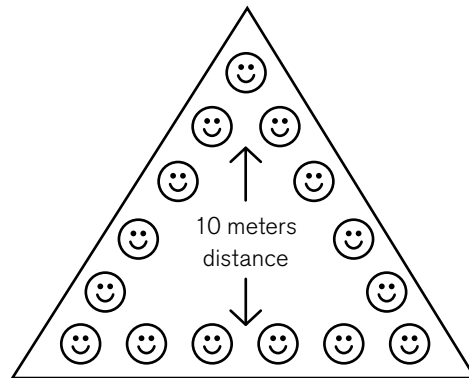
Dhihamte tak'kamay > Xaytussa anu waawte teexenu ho t'ululla kodhdhe gheeqasa, pukqaatte ille qale tahhxenu rakko tookko tookkito saarppenu ho uuma t'ululla gheeqasa

4. Achcha a payanna pudhunadhdhissa lakkintonu hxafenu i theemminanki, waadhko gheeqasattay xikkonu xaytussa onke pilettay maallay karo tookkottay i sotoxe. Xikkadhampawhissa tookkisa okaayanu thunku ye ille killennu onke ghet'e'anna here isundhe gheeqasa.
5. Isundhe kaasay xikkadhampawhe pile nuusi xikko paayootatte olho okaasiisi xikkussa payyootatteesi punnanki.
6. Xeerissana lakkittay na hola, kaasanna dhellekka kollinko woenenki. Saapanko methire 10 kulaqqitti illena kaalla surottay taaki chokkettay bhat'ettay sikaapuye gheeqasay.

7. Hatupettay gharssussa xikkitoosi pudhune salaxttay karo kaarratte oohe, (si'ilissaasi i eeme) maallay hayse izzexiisi pudhunadhdhe izzex qaleema (Lighnoosi i eeme) methire 10 kulaqqitti pudhunadhdhe kaasay illena kalla sikaapuye.

Saapanne chokkadhdhattay taaki surottay a haqisi

Saapanne chokkadhdhattay taaki surottay a haqisi

8. Xikkidhdhissaasi achchanko ille lighattay xikkadhe, xikkadhampawhe kaasay xapidhdhe kaasattay xikkadhampawhe kitteema ye xullonkinna qharra'itha tooxannitte ghet'e'annaitha here paayye.
9. **Erkko xikkitoosi illena qhoottadhdhe - "Xikkunna kittatte paaxxakko parakki paayyadi. Atho qhawho tookko minteema a lighghiti lakkintonu xapo pilettay achche isundhe gheeqasa. Lakkintonu tooma eemadhe isundhe gheeqasa ahxayi, into rakkoosi xulsadhapa hune lakkintonu thunku alkastessa hayyinko rakko kaasannu ishiggho kodhdhinay gheeqanku. Thannu yaxakka ye kotta'amunna lokko tahhxanku".**

47. Tupe dhape

Alkaste kollinko heenna waarshshitona

Paaxakkoosi ishighe

Thorppadhde ille ligha

14, 24, 26, 27, 28

Perre mi'aadhe pudhunissanna

Perkko 6 - 11

Alaama xikkito: Rakko kifilatte kaalla mali kodhdhamadhe alkasiisa onke xulsadhattettay are gheeqasa.

Gharsso > Dhelleesi pudhune salax saama qhoot

Xeere: Tak'ik'a: 20

Naqno pudhunatte: Mi'aadhe haka 30

Xayto: Kifile qhaashanti dhammay

Maahxhadhdhe: Awrughghe takkumma taaki kaasadhde takkumma (Dhihakko awrukkeete/ kaasadhde ille ligha dhihakko dhelleete miinteema)

Gharsso: Awrughghe taaki kaasadhde kittatte qaghaasi kifile kitteema pullindha.

Mala a xikkanni

1. Pudhunadhdhissa salax kaasay saama achchapa thunku olho tookkoosi toomooma kollannenu arasoy. Hussaasikka athu annu qallanna isundhe dhellekka thunku ye qallinenu kodhas.

Achchantiine salaxkki qagha:

1. Xikku pute noosi; awrughghe / kaasadhheesi tak'ik'a izzex sa kifile kitteema qhorattettay gharis.

2. Xikku pute noosi, awrughghe / kaasadhheesi karo mankaxxeete (Taaki olho pileesi tak'ik'a 3 sa kifile kitteema nu gharis)

3. Xikku pute noosi, awrughghe / kaasadhheesi karo maskkootatte (Taaki onke pilettay karo maskkootatte ghiqqissi) hussaasikka tak'ik'a izzex kitteema kifile katteema nu gharis.

4. Kuta haaseematte shikkaarppa olho kodhdhamadhaasi eemoy.

2. Haaseema shikkaarppa olho kodhdhamadhaasi lokko eemoy

Dhihamte tak'k'amay > Kollinko qagha kaasaasi dhelle dhihakkottay illekito xulsadha thunku qaghesa tooma are ho gheeqasa.

Dhihamte tak'k'amay > Dhelle a payni nappape alkase payni, atho onkadhdhe 3 kollinkitoosi tak'k'amadhattay wark'k'athadhdhe takkummaasa tooxapa kolladhampawhe kaasay noosi pulloy.

3. Dhelle noosi tak'ik'a 3 nu texppa isundhekka onkadhdhissa kala thunku achchinenu

Dhihmtte tak'k'amay > Dhelle xikkuusi k'anpayettay thunku xikkannannu reehhe gheeqasa

4. Apayni the dhammakki ille tiyye payni tak'ik'a 3 taaki hussana kutay thunku salle noosi kodhas

5. Kollussa tupettay, isundhe kaasaasi illaa holaspa takkassay illena laaghadhe

- Olhu dhelle hxaysinkottay kodheesi hissa eemana na kaasqadh, (Lighnonu; malsadhdhe teexne; Koro pile pile awrughgheesi xayta xayta lalleehisankinna dhelle kapay xaysanna ille titiyyinanki)
- Thunku ille killennu taaki ille paaxe huusundhinu olho haayo kodhdhi henna thunku kodhdhiisa pudhunadhdhe pileesi kaasqadh. Dhelle dhammakka malsadhdhe huusundhiisi hissa haqha noosikki arasnenki. (Lighnonu: Malse; Qhoratte kodhdhe an theemmi a hxayi). Eepa mi'aye tookko kapay awrughghkissaasi issi yela sooqa)
- Xikkoosi dhelle noosi arasa, mi'aye qagha kaasannu achchanko kodhdheete pile pile thunku anu teextiisi nu qalli,
- Hantu mi'aye kaasannu achchantiine pile pile thunku anu teexiisa a artti payti mi'aadhissaasi kaasqadh, achchantussana kaa'itha malse qawni holase payni dhelle dhamma hibhannooosi thunku nu qhoottiine noosi kodhas. (Lignonu: Malse; Moonukki ine kaasay olhidhdhe pile pile an konni ye ine xulti).
- Erko xikkitoosi illena qhoottadhdhattay laagghatteesi dhikkisa; "Xeere dhammana olhu na maallay rakko kodhdhamadhi qhawho tookko thunku assaapadhiisa qhooti ine arre pana inekka alaama pile pile qhoota an konni maallay. Hussa maallay xulsadhenu eeme pana apaqhqhase gheeqasa. Rakkoosi miirnnana pana paaxakko kittattettay kodheete kaanta paleete thaani nakayhitoosi dhihadhepa tho'okunkottay rakkidhdhe ishighe ine gheeqasa.

48. Paleete thaani nakayhinkito

Alkaste kollinko heenna waarshshitona	Paaxakkoosi ishighe
Thorppadhhe ille ligha	18, 24, 26, 27, 29
Perre mi'aadhe pudhunissanna	Perkko 6 - 11

Alaama xikkito: Olho tookko haqisenu pukkaqatte ille k'aark'k'arettay eemho paleetadhheete nakayho sheegha kodhe gheeqasa.

Gharsso > Dhelleesi thunku mala xikkannenu pudhune 5 saama qhoot

Xeere: Takik'a; 45 (ho o'oohama)

Naqno pudhunatte: Mi'aadhe haka 30

Xayto: Pudhune 5 ill qale kodhdhe noosi xayto nu gharise

Maahxhadhdhe: Wark'k'athadhdhe ghandhaqqooma 5, irssaasadhdhe nakkarrito, irssaasadhdhe, maahxhadhdhe arnnito

Gharsso: Thunku pudhune hxupin noosi a qhootni maallay maahxhadhdhe arnneeteesi hxupin saama qhoot.

Mala a xikkanni

1. Maahxhadhdhissa arnneeteesi pudhune hxupin noosi qhoot.

2. Pudhune kaasay noosi paleete thuusundhi nakayhinkito the mala lighay thunku kodhdhitiisa thunku illena laaghannenu tak'ik'a 3 nu tex.

3. Pudhunadhdhe pile pilekka ille qale kodhdhettay; maahxhadhdhe arnneeteesi it't'oosepa tak'k'amadhettay si'ile dhamma nakayho paleete toottatte hi'aasaasi gharijenki. Si'ilissaasi dhikkisenu tak'ik'a 25 nu tex.

Tak'ik'a 20 tupettay, tak'ik'a 5 thunku nu haqhiisa nu qalli.

4.

5. Pudhune qagha kaasay si'ile huusundhiisi pudhunissa haqhannu thunku it't'oosnenu kodhas.

6. Kasqinkadhdhe kaasqadhma dhelle pilekka qhoota si'iladhdhissa it't'uye kaa'itha thunku kaasqinko kaasqannenu isundhe dhiktis

7. **Erkko xikkittoosi illena qhoottadhdhe; "Kuyyu athokka holu ine kaasakka piyye qhaat'e thaani thunku mala lightiisa assaapanni. Xeere hayyuusi an saarppisi maallay ine kaasay rakko an ishignippa holaani issa an qaakaani holu nakayhottakka ille qale xikkanni. Si'iladhdhe xeesoomaasi nono haani saasa xawthanni.**

53. He nakayho okaasa

Alkaste kollinko heenna waarshshitona

Paaxakkoosi ishighe

Thorppadhdhe ille ligha

18, 24, 26, 27, 29

Perre mi'aadhe pudhunissanna

Perre 6 - 11

Alaama xikkito: Dhikitno huusundhiisi koro nakayho okaasa kula thunku dhihannennu pana thunku hela thaaynennu pileesikka onke nakayhitottay achchase gheeqasa.

Xeere: Tak'ik'a: 30

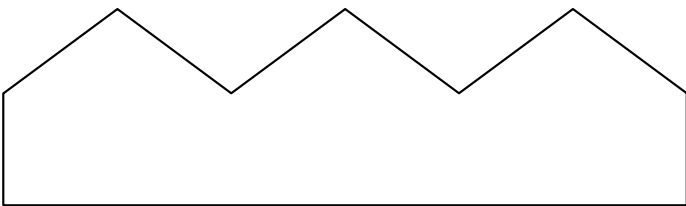
Naqno pudhunatte: Mi'aadhe haka 30

Xayto: Dhelle xayto pudhune hxupintay naama qakkanne

Maahxhadhdhe: Wark'athadhdhe ghandhaqqooma (nakarro taaki luuke piqay) irssaasahdhe, irssaasaddhe nakarro sheegha, theeppe, maahxhadhdhe arnanneete ....

Gharso: wark'athadhdhe ghandhaqqoomaasi qhamussa hakala kula sikaapnooma qhuura.

Gharso: Dhelleesi pudhune 5 saama qhootpa maahxhadhdhe arnanneeteesi thunku illena qhoottadhdhinennu qhorratte kitteema qakkatheesay.

Alkaste kollinko
heenna waarshshitona

Xawthammo

maahxhadhdhe illaa hole manne kollinkito
mi'aadheetena

Paaxakkoosi ishighe: He nakayho okaasa

Mala a xikkanni

1. Dhelle olissa payyoooteema okaynaasi thunku illena qhoottadhdhinennu isundhe kaasqadh, k'aalissay "Nakayho" payaasi atho annu qallanna isundhe thunku nono huusundhi saama holleppa qhoota nakavho pivvatte assaabadhonkissa
2. Holu dhelleesi kitte thusundhina dhikitno mala ligha thunku qaghiisa isundhe kaasqadh, olho hasa ligha he nakayho okaasa isundhe kodhe alkasni.
3. Isundhe kaasay thunku nakayho qaghiisi qhooti are maallay olho kaanastte teexa kodhdhinenki. Koro pilekka thunku kaanastte kodhiisi nu qalli. Isundhe kapa'itha thunku nakayho qaghiisa hela thaaye isundhe gheeqasa.
4. Dhelleesi to'on to'oni isundhe haypa wark'k'athadhdheesi thunku pukkaqe thusundhiina qhit'nennu kodhas.
5. Thunku xeesoosne pana thunku sirnennu tak'ik'a 15 nu tex. Hussakka olho nakayho nu teexna isundhe kodhasni.
6. Kodhe tupettay, kifile kala'itha lallaaghamettay kaanastte teexna kulanu qharo wark'k'athadhdheete qhut't'ettay kifile kala'itha lallaaghamettay kodhdhe (Si'ile ammeeteesi eemadhe)
7. Erko xikkitoosi illena qhoottadhdhe - "Husiisi kodhdhankinna qhamunku kaanastte urkkeesadhe kula na thaayis. Olho kaasay, kollinko heenna waarshshitona kittatte rakko ishighe arnnenki. Nakayhinko sheeghe noosikka dhikitno tayadhettay panaama xankanna payni nakayho ghandhaqiseesi kollannanki"

